

ΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΗΡΩΙΣ ΤΟΥ ΤΡΩΪΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

## ΠΟΣΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΗΤΑΝ Η ΩΡΑΙΑ ΕΛΕΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΑΡΙΣ;

(ῥθρον τοῦ Σουηδοῦ Ἀρχαιολόγου Γιάλμαρ Νύσσην)

**Α**Ν θελήσει κανείς να μάθει μερικές ακριβείς πληροφορίες για τις γυναίκες και τους άνδρες που έγιναν διάσημοι με τον πόλεμο της Τροίας, δεν θα βρῆ μά την ἀλήθεια, ούτε στις πιο σπουδαίες ἐγκυκλοπαιδείες, τίποτε ἄλλο, παρά ἀσυμφείς γενικότητες για τὴ ζωή τους, που ἀφήνουν τελείως ἀνικανοποίητη τὴν περιέργειά του.

Ἄς φέρουμε ἕνα παράδειγμα: πούθενά δεν μπορούμε να βρούμε πόσων χρονῶν ἦταν ἡ Ὠραία Ἐλένη ὅταν ὁ Πάρις τὴν ἔκλεψε ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς τὸν Μενέλαο, πράγμα πού θεωρήθηκε ὡς μεγάλη προσβολή και προδοσία κι' ἔγινε ἀφορμή να ἐσπᾶση ὁ πασίγνωστος πόλεμος τῆς Τροίας.

Μά, για ν' ἀρχίσουμε ὡστόσο μ' ἕνα θετικό τρόπο αὐτὴ τὴν ἔρευνά μας, ἄς ἐξετάσουμε πρῶτα τις γενικές πληροφορίες πού ἔχουμε για τὰ πρόσωπα αὐτά και ἰδιαίτερος τὸν βαθμὸ συγγενείας και τις οἰκογενειακές σχέσεις τους.

Ἄς πάρουμε πρῶτα τὴν Ὠραία Ἐλένη. Μᾶς εἶνε γνωστό ὅτι ἡ Ὠραία Ἐλένη ἦταν δίδυμος ἀδελφή τῆς βασιλίσσης Κλυταιμνήστρας, τῆς συζύγου τοῦ Ἀγαμέμνονος, βασιλέως τῶν Μυκηνῶν. Ὁ Ἀγαμέμνων ἦταν ἀδελφός τοῦ βασιλέως Μενελάου, συζύγου τῆς Ὠραίας Ἐλένης και συνεπῶς οἱ δύο ἀδελφοί, με τὸν γάμο τους αὐτὸν ἔγιναν, ὅπως λέει ὁ λαός, «μπατζανάκηδες».

Ἡ βασιλίσσης, ἡ δυὸ δίδυμες ἀδελφές, εἶχαν μιὰ θεϊκὴ καταγωγή, παράνομη ἀλλὰ τρισένδοξη, γιατί ὁ πατέρας τους ἦταν ὁ ἄσωτος Ζεὺς και μητέρα τους ἡ ἐλαφρόμυαλη λιγάκι Λήδα, βασιλίσσα τῆς Σπάρτης και σύζυγος τοῦ βασιλέως Τυνδάρεω. Ὑστερα λοιπὸν ἀπὸ τὴν τρελλὴ περιπέτειά της με τὸν Δία, πού εἶχε μεταμορφωθῆ σὲ κύκνο, ἡ Λήδα ἔφερε στὸν κόσμον ὄχι μόνο τις δυὸ δίδυμες ἀδελφές Ἐλένη και Κλυταιμνήστρα, ἀλλὰ ταυτοχρόνως και τοὺς δυὸ δίδυμους ἀδελφούς Διοσκύρους. Αὐτοὺς ὅμως ἄς τοὺς ἀφήσουμε στὴν ἄκρη, γιατί δεν μᾶς ἐνδιαφέρουν.

Μὲ αὐτὲς τῶρα τις πρῶτες γενεαλογικὲς πληροφορίες, ἄς καθορίσουμε πότε ἀκριβῶς ἔλαθε χώραν ἡ ἐρωτικὴ περιπέτεια τοῦ Διὸς και τῆς Λήδας. Ἡ ἀρχαιολογία, εἶνε ἀλήθεια πῶς δεν μᾶς βοηθάει και πολὺ. Ὡστόσο, ἀπὸ ἕνα σωρὸ ἄλλες ἱστορικὲς ἐνδείξεις μπορούμε να ποῦμε ὅτι ἡ Λήδα ἀπάτησε τὸν σύζυγό της με τὸν Δία κατὰ τὸ 1101 πρὸ Χριστοῦ. Συνεπῶς τῶρα, ὁ τετραπλοῦς τοκετὸς τῆς Λήδας ἔγινε τὸ 1102. Ἴδου λοιπὸν μιὰ πρῶτης τάξεως ἀφαιτηρία για τις κατοπινὲς χρονολογικὲς ἔρευνές μας.

Δὲν ἔχουμε ὅμως καμμιά πληροφορία σχετικὰ με τὴν παιδικὴ ἡλικία τῆς Ἐλένης και τῆς Κλυταιμνήστρας. Τὴν πρῶτη φορά πού τις συναντούμε εἶνε κιόλας βασιλίσσες. Ἡ πρῶτη ἔχει ἄνδρα τὸν Μενέλαο κ' ἡ δεύτερη τὸν Ἀγαμέμνονα. Μολονότι δὲ ἡ κλασσικὴ φιλολογία ἐξυμνεῖ μέχρις ὑπερβολῆς τὴν ἐκπληκτικὴ ὠμορφιά τῆς Ἐλένης, δεν μᾶς ἀποκαλύπτει τίποτε, οὔτε για τὴν ἡλικία της κατὰ τὸν γάμο της, οὔτε για τὴν διάρκεια τοῦ ὕμναίου της ὡς τὴν ἡμέρα πού τὴν ξελόγιασε ὁ Πάρις. Πῶς λοιπὸν να ἐξακριβώσουμε πότε ἡ Ὠραία Ἐλένη ἀπάτησε τὸν Μενέλαο και πότε ἐγκατέλειψε σὰν μιὰ ἐλαφρόμυαλη γυναίκα τὴν συζυγικὴ ἐστία;

Για να καθορίσουμε κατὰ προσέγγισιν αὐτὴ τὴν χρονολογία, ἄς ξαναγυρίσουμε για δεύτερη φορά στὴν δίδυμη ἀδελφή της, τὴν Κλυταιμνήστρα, τῆς ὁποίας ὁ γάμος με τὸν Ἀγαμέμνονα δεν ἦταν στεῖρος, γιατί τρία τουλάχιστον ἀπὸ τὰ παιδιά τους, σὰν ἄξιοι Ἀτρίδες, ἔγιναν ἥρωες και θύματα πολυπλόκων και φρικιαστικῶν τραγωδιῶν. Πρόκειται για τὴν Ἴφιγένεια, τὸν Ὀρέστη και τὴν Ἡλέκτρα. Ἔερούμε τῶρα ὅτι, ὅταν οἱ Ἕλληνες ξεκίνησαν για τὸν πόλεμο τῆς Τροίας, ἡ Ἴφιγένεια ἦταν ἐνήλικος, δηλαδή εἶχε κλείσει τουλάχιστον τὰ εἴκοσι χρόνια, γιατί ἄλλοιῶς ὁ πατέρας της ὁ Ἀγαμέμνων δεν θὰ μπορούσε να τὴν προσφέρῃ θυσία στὴν Ἀρτέμιδα για να τὴν ἐξευμενίσῃ.

Μά ἂν ἡ Ἴφιγένεια τότε ἦταν 20 χρονῶν, μπορούμε θαυμάσια να ὑποθέσουμε ὅτι ἡ μητέρα της εἶχε τὰ διπλάσια χρόνια ἦταν δηλαδή 40 χρονῶν και κατὰ συνέπειαν και ἡ θεία της, ἡ Ὠραία Ἐλένη, δίδυμος ἀδελφή τῆς Κλυταιμνήστρας δεν θὰ ἦταν διόλου πὺ μικρὴ. Θὰ ἦταν δηλαδή και αὐτὴ 40 χρονῶν. Κι' ἔτσι βγαίνει τὸ συμπέρασμα ὅτι τὴν ἐποχὴ πού ἡ Ὠραία Ἐλένη ἔπλεξε τὸ τρυφερὸ εἰδύλλιο της με τὸν γοητευτικὸ Πάρι, εἶχε σωστοὺς σαράντα Μαίους στὴ ράχη της...

Ἄς ἐξετάσουμε τῶρα και τὰ χρονᾶκια αὐτουνοῦ τοῦ γόητος. Εὐτυχῶς για τὴν ἔρευνά μας, ἔχουμε γι' αὐτὸν μερικές ἱστορικὲς ἐνδείξεις, ἀναμφισβήτητες.

Ἔερούμε ἰδίως ὅτι στὸν γάμο τοῦ βασιλέως τῆς Θεσσαλίας Πηλέως και τῆς νύμφης Θέτιδος, ἀπὸ μιὰ ἀσυγχώρητη παράλειψι, δεν προσεκλήθη ἡ Ἐρις, ἡ θεὰ τῆς διχονοίας. Ἡ θεὰ τότε για να ἐκδικηθῆ, ἔρριξε μέσα στὴν αἰθουσα ἕνα χρυσὸ μῆλο με τὴν ἐξῆς πονηρὴ ἐπιγραφή: «Σ τὴν πὺ ὦ μορφη!» Τὸ δῶρο αὐτὸ, ὅπως ἦταν ἐπόμενον, δημιούργησε ἕνα σωρὸ καυγάδες μεταξὺ τῶν γυναικῶν, γιατί ἡ κάθε μιὰ ἀπὸ αὐτὲς θεωροῦσε ὡς ἀσύγκριτη τὴν ὠμορφιά της και ὑπεστήριζε ὅτι τὸ χρυσὸ μῆλο προωριζόταν γι' αὐτὴν.

Στὸν γάμο ὅμως βρισκόντουσαν και τρεῖς περίφημες θεές: ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ και ἡ Ἀφροδίτη. Ποιὰ λοιπὸν ἀπὸ τις τρεῖς ἦταν ὠραιότερη; Ἡ τρεῖς θεές κατέφυγαν στὴν κρίσι τοῦ Πάρι, ἑνὸς ἀρχαίου βοσκοῦ, πού ἦταν ὅμως βασιλόπουλο γιατί ἦταν γυιὸς τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῆς Τροίας. Ὁ Πάρις ἔδωσε τὸ χρυσὸ μῆλο στὴν Ἀφροδίτη κι' ἐκείνη, ἀπὸ εὐγνωμοσύνη, τὸν πῆρε ἀπὸ τότε ὑπὸ τὴν προστασία της. Ὁ Πάρις λοιπὸν, ἐκείνη τὴν ἐποχὴ δεν μπορούσε να ἦταν πὺ μικρὸς ἀπὸ 20 χρονῶν. Καὶ τῶρα, για να βρούμε πόσο χρονῶν ἦταν ὅταν ξελόγιασε τὴν Ὠραία Ἐλένη, ἀρκεῖ να καθορίσουμε πόσα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τὸν γάμο τοῦ Πηλέως και τῆς Θέτιδος μέχρι τῆς ἡμέρας πού ἔκανε τὴν ἐμφάνισι τοῦ στὴ Σπάρτη ὁ γοητευτικὸς Πάρις.

Ἴδου λοιπὸν: Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τὸν γάμο τοῦ Πηλέως και τῆς Θέτιδος ἦρθε στὸν κόσμον ἕνας γυιὸς, ὁ Ἀχιλλεύς. Για τὴν παιδικὴ ἡλικία τοῦ Ἀχιλλέως δεν ἔερούμε πολλὰ πράγματα. Ἐκείνο πού ἔερούμε θετικὰ εἶνε ὅτι ὅταν πῆγε στὸν πόλεμο τῆς Τροίας ἦταν παντρεμένος κ' εἶχε και παιδί. Δεν θὰ εἶνε λοιπὸν ὑπερβολὴ ἂν ποῦμε ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς ἦταν τότε σαράντα χρονῶν, γιατί ὁ γυιὸς του τὸν ἀκολούθησε σ' αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία. Ἐξ ἄλλου, ἔερούμε ὅτι κατὰ τὸν γάμο τοῦ Πηλέως και τῆς Θέτιδος, τῶν γονέων τοῦ Ἀχιλλέως, ὁ Πάρις ἦταν 20 χρονῶν. Τί διαπιστώνουμε συνεπῶς; Ἀφοῦ ὁ Ἀχιλλεύς στὴν ἀρχὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἦταν 40 χρονῶν, ὁ...

γοητευτικὸς Πάρις θὰ ἦταν οὔτε λίγο οὔτε πολὺ 60 χρονῶν!

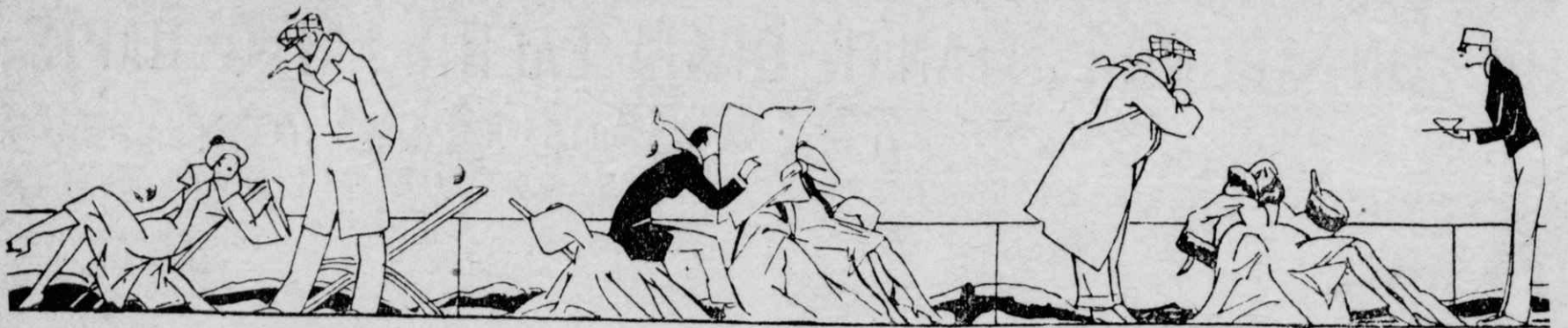
Κι' ἔτσι βλέπουμε τὴν Ὠραία Ἐλένη, μιὰ ὠριμη καλλονὴ 40 χρονῶν, να πέφτη στὴν ἀγκαλιὰ ἑνὸς ἐξηντάρη γόητος ἀπὸ τὴν Τροία!... Μιὰ τέτοια ἀποκάλυψι δεν τὴν περίμενε κανεὶς!...

Μά δεν εἶνε μόνο αὐτό.

Ὁ Πάρις εἶχε μιὰ ἀδελφή, μεγαλύτερη ἀπὸ αὐτὸν, τὴν Κασσάνδρα, πού μολονότι ἦταν πεντάμορφη, ὅπως μᾶς λένε οἱ ποιηταί, εἶχε τὴν κακὴ συνήθεια να προλέγη ἕνα σωρὸ μελλοντικὲς συμφορές. Μετὰ τὴν πτώσι τῆς Τροίας λοιπὸν, ὁ Ἀγαμέμνων ὠρέχθηκε αὐτὴ τὴν ἀγνή Κασσάνδρα και τὴν ἔκανε σκλάβου και τρυφερὴ φίλη του.

Μά ἐπειδὴ ἡ Κασσάνδρα ὅταν γεννήθηκε ὁ μικρὸς ἀδελφός της Πάρις ἦταν 20 χρονῶν κι' ἐπειδὴ ὁ Πάρις τὴν ἐποχὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἦταν 60 χρονῶν κι' ἐπειδὴ, τέλος, ὁ πόλεμος αὐτὸς κράτησε δέκα χρόνια, βγαίνει τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων ἀγάπησε παράφορα μιὰ Κασσάνδρα ἡλικίας 90 χρονῶν και τὴν πῆρε μαζί του στὶς





ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΤΟΥ ΜΑΞ ΚΑΙ ΑΛΕΞ ΦΙΣΕΡ

## ΣΥΖΥΓΙΚΕΣ ΤΡΥΦΕΡΟΤΗΤΕΣ

(Ο Παύλος και η Λουκία κάθονται σε δυο πολυθρόνες στον κήπο του «Ξενοδοχείου της Προκυμαίας» περιμένοντας την ώρα του γεύματος. Για να περάση η ώρα, ο Παύλος ζωγραφίζει απάνω στην άμμο κατάδια ζώων παραδόξων... προϊστορικών! Η Λουκία, η νεαρή γυναίκα του, κυττάζει τον ουρανό και κόβει φύλλα απ' τους θάμνους πούνε κοντά στον πάγκο. Ο Παύλος θυμήθηκε ξαφνικά πώς έχει στη τσέπη του μια εφημερίδα που αγόρασε το πρωί κι αρχίζει να διαβάξη το μυθιστόρημα της επιφυλλίδος, το υπό τον τίτλον «Οι τρεις έρασται της 'Αδριάνας Τουραμπόλ». Η Λουκία πού μισή ώρα σιωπούσε άρχισε τώρα να φλυαρή.)

ΛΟΥΚΙΑ.— Λέγε λοιπόν, Παύλε... Πές τίποτα...

ΠΑΥΛΟΣ (χωρίς να σηκώση το κεφάλι του).— Τί τρέχει, αγάπη μου;

ΛΟΥΚΙΑ.— Κύτταξε, αγάπη μου, σε παρακαλώ. Μου φαίνεται πώς ένα κουνοῦπι με τσίμπησε στο λαιμό.

ΠΑΥΛΟΣ (ρίχνοντας μια ματιά).— Όχι δέν βλέπω τίποτα...

(Ξαναρχίζει να διαβάξη... Περνούν λίγα λεπτά.)

ΛΟΥΚΙΑ.— Λέγε λοιπόν, Παύλε...

ΠΑΥΛΟΣ (σωπαίνει).

ΛΟΥΚΙΑ.— Παύλε!... Δέν απαντάς;... Σου μιλω!...

ΠΑΥΛΟΣ (άφήνει το διάβασμα).— Σ' ακούω, αγάπη μου.

ΛΟΥΚΙΑ.— Φαίνεται πώς στο ξενοδοχείο μας θά ρθούν απόψε ξένοι. Μιά οικογένεια απ' το Μπορντώ... Ένας παπ-

Μυκήνες.

Σ' αυτό το μεταξύ, εκεί πέρα, στις Μυκήνες, η βασίλισσα Κλυταιμνήστρα, όπως είχε μείνει μόνη, βρήκε την ευκαιρία να πλέξη ένα έρωτικό ειδύλλιο με τον Αίγισθο, πού φαίνεται πώς δέν ήταν και τόσο δύσκολος στο ζήτημα της ηλικίας, γιατί η Κλυταιμνήστρα θά ήταν τότε τ' ολιγώτερο 50 χρονών. Η επιστροφή όμως του 'Αγαμέμνονος από την Τροία την έφερε φυσικά σε μια πολύ δύσκολη θέση και την έκανε να σχεδιάση μια ζοφερή και φρικιαστική τραγωδία. Αυτά τα σχέδιά της τα μάντεψε όλος ο κόσμος εκτός από την μάντιδα Κασσάνδρα, πού είχε τυφλωθή από τον έρωτά της για τον έβδομηντάρη 'Αγαμέμνονα. Τέλος, όπως ξέρουμε όλοι μας, με την βοήθεια του Αίγισθου έσκότωσε τον άνδρα της, τον παλαιό και ήρωικό πολεμιστή 'Αγαμέμνονα και την τρυφερή φίλη του Κασσάνδρα, πού θά γιώρταζε τότε, δίχως άλλο, την έκταστη επέτειο των γενεθλίων της!...

Έξ άλλου, χάρις στην τελική νίκη των ελληνικών όπλων, ο βασιλεύς Μενέλαος μπόρεσε να ξαναπαρή την ώμορφη και ελαφρόμυαλη γυναίκα του, την 'Ελένη. Η 'Ωραία 'Ελένη, πού είχε παντρευτή σε ηλικία 20 χρονών και είχε παρατήσει τον άνδρα της για ν' ακολουθήση τον Πάρι σε ηλικία 40 χρονών, θά ήταν ασφαλώς πενήντα χρονών, όταν μετά τον πόλεμο της Τροίας, πού κράτησε δέκα χρόνια, έπεσε πάλι στην άγκαλιά του ήρωικού και πιστού Μενελάου. Για να γιορτάσουν το ευτυχές αυτό γεγονός, η 'Ωραία 'Ελένη και ο σύζυγός της έκαναν ένα μεγάλο ταξίδι μιάς καινούργιας σελήνης του μέλιτος. Αυτό το ταξίδι τους κράτησε πέντε ολόκληρα χρόνια. Όταν λοιπόν, ύστερ' από τα πέντε αυτά χρόνια της ανέφελής τους ευτυχίας, ξαναγύρισαν στη Σπάρτη, η πάντοτε 'Ωραία 'Ελένη ήταν σωστά 55 χρονών κι' ο Μενέλαος 60!...

Η Σπάρτη τότε τους υπεδέχθη με μεγάλες τιμές κ' οι βασιλείς συνέχισαν την ευτυχία τους και τόν έρωτά τους στα μεγαλοπρεπή τους ανάκτορα. ΓΙΑΛΜΑΡ ΜΥΣΣΕΝ

πούς, μια γιαγιά, ο πατέρας και η μάνα με τρία αγόρια και δυο κορίτσια. Έτσι μου είπεν η καμαριέρα.

ΠΑΥΛΟΣ.— Α!... Α!... 'Αλήθεια;

ΛΟΥΚΙΑ.— Τους φυλάξανε το μεγάλο διαμέρισμα πούνε στο πλάγι μας. Φαίνεται πώς ταχτικά περνούν εδώ το καλοκαίρι τους, δέκα χρόνια τώρα.

ΠΑΥΛΟΣ (κάνει πώς τάχα τον ενδιαφέρει η κουβέντα αυτή).— Και πώς ονομάζονται;

ΛΟΥΚΙΑ.— Μά την πίστι μου δέν ξέρω.

ΠΑΥΛΟΣ. (Ξαναρχίζει το διάβασμα).

ΛΟΥΚΙΑ (σηκώνοντας τους ώμους της με περιφρόνησι).— Πάλι διαβάξεις; Τί χωριάτης πού είσαι!... 'Ακούς, Παύλε; Είσαι ένας χωριάτης, χωρίς ανατροφή!

ΠΑΥΛΟΣ (θυσιμένος στην ανάγνωσι).— Βέβαια, αγάπη μου!

ΛΟΥΚΙΑ (έξω φρενών).— Το παραξύλωσες! Το παρακάνεις! Δέν φτάνει πού σου λείπει η καλή ανατροφή, αλλά νομίζεις πώς πρέπει και να με κοροϊδεύς; Βρήκες τις σπάνιες στιγμές πούμαστε μονάχοι για να διαβάσης την εφημερίδα! Κατάλαβα πώς η όμιλία μου δέν σε ενδιαφέρει καθόλου! Δέν είμαι τόσο θλάκας όσο με νομίζεις, εν τούτοις...

ΠΑΥΛΟΣ.— Έπειδή διαβάξω την εφημερίδα με βρίζεις; Μη θυμώνεις, μάτια μου, και μη κακιώνεις τόσο γρήγορα! Δέν λέγαμε και τίποτα σοβαρό. Στο κάτω-κάτω της γραφής να, αφήνω την εφημερίδα...

(Αφήνει την εφημερίδα και για να περάση την ώρα του κόπτει φύλλα από τους θάμνους πούνε κοντά στον πάγκο. Η Λουκία κυττάζει τον ουρανό και ζωγραφίζει απάνω στην άμμο... 'Αξαφνα η Λουκία αρχίζει την εφημερίδα, την άνοίγει, κι' αρχίζει να διαβάξη το ίδιο μυθιστόρημα: «Οι τρεις έρασται της 'Αδριάνας».)

ΠΑΥΛΟΣ.— Λέγε λοιπόν τίποτα, Λουκία...

ΛΟΥΚΙΑ (χωρίς να σηκώση κεφάλι).— Τί, φίλε μου;

ΠΑΥΛΟΣ.— Μου φαίνεται πώς... πώς διαβάξεις την εφημερίδα.

ΛΟΥΚΙΑ (σηκώνοντας το κεφάλι της με άπορία και θυμό).— Αν διαβάξω εφημερίδα; Βέβαια διαβάξω. Τί, ήθελες ύστερα απ' τα χωρατά σου μαζί μου να σου φέρωμαι με ευγένεια και λεπτότητα; Όχι, είμαι αποφασισμένη να διαβάσω την επιφυλλίδα: «Οι τρεις αγαπητικοί της 'Αδριάνας», ύστερα το διήγημα, τα χρονικά, τα κοινωνικά, τα διάφορα γεγονότα.

(Ξαναθυθίζεται στην ανάγνωσι... Περνούν λίγα λεπτά.)

ΠΑΥΛΟΣ.— Λουκία... Μά μιλα λοιπόν.

ΛΟΥΚΙΑ (διαβάζοντας).— Ναι... βέβαια...

ΠΑΥΛΟΣ (θυμωμένος).— Είσαι μια καρακάξα!...

ΛΟΥΚΙΑ (άφηρημένη).— Ναι, αγάπη μου...

ΠΑΥΛΟΣ.— Μιά γκαμήλα!...

ΛΟΥΚΙΑ (πάντοτε άφηρημένη).— Βέβαια... Βέβαια...

(Ο Παύλος απελίζεται και αποκοιμάται. Η Λουκία διάβασε πάλι την εφημερίδα.)

ΛΟΥΚΙΑ.— Παύλε;

ΠΑΥΛΟΣ.— Χρρρ!...

ΛΟΥΚΙΑ.— Κοιμάσαι;... Μά τί γουροῦνι πού είσαι καυμένε!...

ΠΑΥΛΟΣ (μισοκοιμισμένος).— Ναι, βέβαια, μάλιστα, έχεις δίκιο, είμαι σύμφωνος μαζί σου... Χρρρ!...

(Τα ρολόγια χτυποῦν μεσημέρι. Οι ίδιοι σύζυγοι αρχάγησαν και... χτυποῦνται κι' αὐτοί!...)

ΜΑΞ και ΑΛΕΞ ΦΙΣΕΡ